

2. Základní škola
Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní
program

2025/2026

Metodik primární prevence: Mgr. Michaela Šlosarová

Ředitel školy : Mgr. Jiří Vavříčka

Obsah minimálního preventivního programu školy

Obsah	1
Úvod	2
1. Strategie primární prevence sociálně patologických jevů	3
2. Primární prevence rizikových jevů	5
2.1. Specifická primární prevence rizikových jevů ve vyučovacích předmětech	5
2.2. Specifická primární prevence rizikových jevů v projektech	6
2.3. Nespecifická primární prevence	8
3. Konzultační hodiny školního metodika prevence	9
4. Spolupráce s rodiči a prezentace aktivit	9
5. Materiální a technické podmínky	9
6. Časový harmonogram	10
7. Krizový plán školy	11
8. Seznam příloh preventivního programu	20
Příloha č. 1 – Strategie předcházení školní neúspěšnosti	21
Příloha č. 2 – Školní program proti šikanování	24
Příloha č. 3 – Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkající se žáka s PAS	33
Příloha č. 4 – Přehled vzdělávání pedagogů v oblasti primární prevence	35

Preventivní program 2. Základní školy Jiráskova 617, Hořovice

Úvod

Program je určen všem žákům školy. Jeho cílem je rozvoj sebepoznání žáka a růst jeho sebevědomí, umění komunikace a spolupráce, řešení konfliktů a rozvíjení dovednosti obrany proti manipulaci, na práci s emocemi a na zvládnání stresových situací.

Program na 1. stupni je více směřován k vytváření zdravého životního stylu, na 2. stupni k racionálním argumentacím a diskuzím o problémech spojených s návykovými látkami. Na obou stupních se snažíme o budování dobrých vztahů mezi žáky, což považujeme za základ primární prevence.

Základní formou preventivní činnosti je systematická práce s kolektivem každé třídy s přihlédnutím k individuálním rozdílům a potřebám kolektivů i jednotlivců. Program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení třídních učitelů a ostatních pedagogických pracovníků školy do jeho realizace a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Velká pozornost je věnována zejména osobnostnímu rozvoji žáků, emočně sociálnímu rozvoji a rozvoji komunikačních dovedností, kdy se zaměřujeme hlavně na rozvoj sebepoznání, růst sebevědomí, práce s emocemi, rozvoj komunikačních dovedností, rozvoj schopnosti jednat asertivně, umět odmítat, bránit se agresivně a manipulaci, rozvoj schopnosti řešit konflikty, rozvoj schopnosti správně se rozhodovat na základě získaných informací, rozvoj schopnosti zvládat stresové situace, rozvoj dovedností spolupracovat, rozvoj schopnosti plánovat a hledat a nacházet smysl života.

Cílem preventivního programu školy je předcházet rozvoji rizik, která směřují k rizikovým projevům v chování žáků (agresivita, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, netolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie, záškoláctví, závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, poruchy příjmu potravy, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování).

Aktivity školy v průběhu školního roku jsou zaměřeny na:

- efektivní specifickou primární prevenci
- rozpoznání rizikových jevů
- zajištění včasné intervence nebo krizové intervence

Tyto aktivity jsou součástí školního vzdělávacího programu, projektů a kurzů realizovaných v průběhu roku.

1. STRATEGIE PRIMÁRNÍ PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Školní preventivní strategie

stanovuje

- východiska a základní cíle primární prevence školy
- priority v oblasti primární prevence
- cíle školy v oblasti rozvoje a podpory sociálních kompetencí žáků,

vychází z

- podmínek školy
- závazných dokumentů
- zaměření na rozvoj a podporu sociálních kompetencí žáků

a z těchto dokumentů

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.21291/2010-28
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování č. j. 780/2024-1
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – 37014/2005-25
- Metodické doporučení pro práci s individuálním výchovným programem – č. j. 43301/2023
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č. j. 25 884/2003-24
- Strategie předcházení školní neúspěšnosti je vyhláška č. 607/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Národní program rozvoje vzdělávání, tzv. Bílá kniha
- Školský zákon 561/2004Sb. ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 402/2012 Sb. o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 40/2009 Sb. – trestní zákoník
- Zákon č. 89/2012 a 123/2024 – občanský zákoník
- Zákon č. 59/2023 – o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 135/2006 Sb. – na ochranu před domácím násilím
- Vyhláška č. 317/2005 – o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
- Vyhláška č. 27/2016 – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Akčním plán Evropské unie boje proti drogám
- Usnesení Vlády ČR - Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022 - 2027
- Dokument WHO Evropské zdraví 21 – Cíl 12
- Usnesení vlády č. 1046 k Dlouhodobému programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky Zdraví pro všechny v 21. století
- Krajská protidrogová strategie Středočeského kraje na léta 2022 - 2027

Podmínky školy:

Školu navštěvuje v tomto roce zhruba 400 žáků. Jde především o žáky z Hořovic a okolních obcí. Nejčastějšími problémy jsou užívání tabákových i netabákových výrobků, záškoláctví, kyberšikana, poškozování cizí věci.

Rizikové skupiny: žáci s poruchami chování, žáci se SVP, žáci jiných národností, žáci ze sociálně méně podnětného prostředí.

Stanovení priorit a cílů:

Základními cíli školní strategie primární prevence sociálně patologických jevů jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
  - zajistit realizaci výchovy ke zdraví do vzdělávacích programů jednotlivých předmětů
  - rozvíjet dovednosti pedagogů v používání efektivních metod primární prevence
  - podporovat předávání zkušeností z preventivní práce v rámci školy
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
  - zajistit začlenění rozvoje sociálních kompetencí do jednotlivých předmětů
  - vytvářet projekty s cílem rozvíjet sociální kompetence žáků
- předcházení školní neúspěšnosti (viz. *Příloha č. 1 – Strategie předcházení školní neúspěšnosti*)
- zapojení do spolupráce se školou v oblasti primární prevence kompetentní instituce (Policie České republiky, Centrum psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje, pracoviště Králův Dvůr, Pedagogicko - psychologická poradna Středočeského kraje, odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ v Hořovicích, Vzdělávací institut Středočeského kraje, aj.)

Tým primární prevence:

Úkolem členů týmu primární prevence je vytvářet podmínky pro realizaci programů primární prevence ve škole, provádět realizaci programů primární prevence, zpracovávat dokumentaci akcí a zajišťovat jejich zveřejnění na webových stránkách školy a zpracování zpráv do regionálního tisku. Spolupracovat při přípravě metodických materiálů.

Mgr. Michaela Šlosarová – školní metodik prevence

Mgr. Jiří Vavříčka – ředitel školy

Mgr. Ivana Hocková – zástupkyně ředitele, výchovná poradkyně

Mgr. Ivana Rosolová – učitelka 2. st., účastnice zážitkových kurzů, učitelka chemie, přírodopisu a tělesné výchovy

Mgr. Linda Langerová – učitelka 1. a 2. st., KVP II – Komplexní výcvik prevence

Mgr. Jana Krátká, speciální pedagog

Na základě hodnocení a analýz jsou stanoveny priority preventivního programu.

2. PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÝCH JEVŮ

2.1 Primární prevence rizikových jevů ve vyučovacích předmětech

Na 1. stupni učitelé využívají publikace Claire Raynerové *Nenič své chytré tělo*, v primární prevenci věnují pedagogové pozornost prevenci kouření, vlivu chemických látek, alkoholu a drog na lidské tělo, v pátém ročníku je výchova ke zdraví zaměřena na výchovu ke zdravému životnímu stylu a na oblast sexuální výchovy.

Na 2. stupni v oblasti výchovy ke zdravému životnímu stylu je stěžejním předmětem výchova ke zdraví. Téma zdravý životní styl však prolíná učivem dalších předmětů, jde zejména o přírodopis, chemii, tělesnou výchovu.

Problematika primární prevence rizikových jevů a výchovy ke zdravému životnímu stylu je součástí výuky jednotlivých výchovných i vzdělávacích předmětů a byla začleněna do výuky jednotlivých předmětů. Vedle výchovy ke zdraví jde především o předměty: výchova k občanství, český jazyk, dějepis, přírodopis, chemie, výtvarná výchova, tělesná výchova, informatika.

Rozvoji a podpoře sociálních kompetencí žáků je věnována pozornost především ve výchově k občanství v 6. - 9. ročníku. Velký význam má výuka výchovy k volbě povolání v rámci tohoto předmětu v 8. a 9. ročníku. Cílem tohoto předmětu je jednak vést žáky k zodpovědnému rozhodování v oblasti profesní orientace, jednak rozvíjet jejich sociálně psychologické dovednosti a podporovat zdravý rozvoj osobnosti, sebedůvěru a sebevědomí. Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za své zdraví a své chování.

Prevenci závislostního chování na 2. stupni je věnována pozornost zejména ve výuce občanské výchovy, výchovy ke zdraví, přírodopisu a chemie.

Další rizikové chování, rizikové sporty, rizikové chování v dopravě

Problematice dalšího rizikového chování se věnují vyučující ve všech předmětech a v třídnických hodinách. Jde o záměrné vystavování zdravotnímu riziku nebo přímému ohrožení života v rámci sportovních aktivit nebo v dopravě. V přímém ohrožení není v těchto případech jen vlastní zdraví, ale také zdraví a život druhých, popřípadě jejich majetek.

Vedle extrémních sportů (velké rychlosti, výšky, nebezpečí nebo velkolepé akrobatické kousky) sem mimo jiné patří:

- závody na motorkách nebo v autech za běžného provozu
- co možná největší porušení dopravních předpisů
- extrémní sjezdy na kolech např. do lomů, skoky na kolech běžně končící těžkými pády
- dříve popsané extrémní sporty, ovšem realizované s maximálním rizikem (skoky do neznámé vody sjíždění divoké vody za povodní, extrémní bivakování pod lavinovými svahy, horolezectví bez jištění, apod.)
- zkratování elektrického vedení (darkeri)
- přeskakování mezer mezi domy ze střechy na střechu
- polykání ohně, plivání ohně (hořlavina se nasaje ústy a pak se vystříkne přes hořící plamen)
- přebíhání před auty s cílem, kdo nejtěsněji přeběhne

2. Základní škola

Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní program

- střílení a házení kamenů na jedoucí auta, vlaky, pokládání předmětů na koleje
- jízda mezi vagóny metra, tramvaje, jízda na zadním nárazníku tramvaje
- anonymní poplašné telefonáty
- krádeže pro zábavu, odstraňování vík od kanálů

Do rizikového chování můžeme zařadit i nevědomé riskování. Velmi často jde o riskování kvůli pohodlnosti, z nedbalosti, nebo z nevědomosti rizik a následků, které hrozí.

V případě dětí a mladistvých sem patří:

- Pozdní návraty, stopování, pohyb večer nebo v noci na opuštěných místech, stopování u nás i v cizině
- Nedodržování dopravních předpisů chůze na červenou, jízda na neosvětleném kole, přebíhání kolejí, silnic a dálnic u supermarketů, chůze po kolejích, po tramvajovém nebo železničním mostě, jízda nebo chůze po ledu
- Riziková turistika - skialpinismus bez vybavení, zkušeností a bez respektování zásad, stanování, chůze nebo lyžování na lavinových svazích, túry za nepříznivého počasí, v bouři, riskování na dětských táborech
- Experimenty se změněnými stavy vědomí, různé formy uvedení do transu, omdlění, kvazi-holotropní dýchání
- Kanadské žerty na úkor druhých využívání fobií druhých lidí, zesměšňování, strašení, pseudoreálné žerty
- Experimenty s hořlavinami a třaskavinami zábavná pyrotechnika, "chemické" pokusy
- Zábavy v blízkosti elektrického vedení, lezení na stožáry vysokého napětí, lezení na železniční vagóny, "průzkum" trafostanic
- Neopatrné chatování a seznamování na internetu poskytování citlivých údajů a informací o sobě, o druhých, schůzky naslepo
- Podezřele výhodné brigády a práce v zahraničí falešné modelingy a castingy sloužící jako nábor porno herců, nabídky brigád zastírající prostituci, otrocké práce
- Experimenty s vlastním vzhledem – diety (vč. mentální anorexie, bulimie), požívání steroidů, plastické operace

2.2 Primární prevence rizikových jevů v projektech

Podpůrné programy a aktivity specifické primární prevence jsou realizovány v rámci projektů za finanční podpory Krajského úřadu Středočeského kraje, města Hořovice a Beroun i rodičů žáků školy. Výběr tříd a typ programu je prováděn školním metodikem prevence ve spolupráci s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli a ostatními pedagogy. Východiskem pro výběr programu je aktuální potřeba školy vyplývající z rozboru řešení výchovných problémů v průběhu předchozího roku a z výsledků analýzy dotazníkového šetření v oblasti primární prevence prováděného v minulých letech.

Kurz GO

Kurz je určený žákům 6. třídy a jejich třídnímu učiteli. Počátkem září jim je nabízen třídní intenzivně interaktivně vedený pobytový kurz snažící se o vytvoření pozitivních vztahů v třídním kolektivu, o sebepoznání, vzájemné poznání a formování zásad týmové spolupráce. Všichni žáci si při hrách a jiných aktivitách mohou nalézt své uplatnění a uvědomit si vlastní schopnosti a přednosti. Místem konání je kemp U Mloka v Třímancech. Program je veden dvěma pedagogy s bohatými zkušenostmi s vedením kurzů. Kurz využívá metod zážitkové pedagogiky.

Cíle kurzu:

- posilovat sebevědomí a sebedůvěru žáků
- rozvíjet jejich komunikační dovednosti a schopnost spolupracovat
- učit žáky řešit konstruktivně konfliktní situace
- učit žáky zvládat zátěžové a stresové situace
- vytvořit příznivé podmínky pro budování dobrých vztahů mezi spolužáky i mezi žáky a jejich třídním učitelem

Oblast primární prevence:

- prevence agresivity, šikany, násilí, netolerance a xenofobie

Zážitkový kurz pro 2. stupeň

Od školního roku 2017/2018 probíhá pro celý 2. stupeň letní pobyt v přírodě v Třímancech. Volně svými aktivitami navazuje na GO kurz, snažíme se opět o vytvoření pozitivních vztahů v třídním kolektivu, o sebepoznání, vzájemné poznání a formování zásad týmové spolupráce formou her a sportovních a zážitkových aktivit.

Letní pobyt v přírodě pro 1. stupeň

I zde snažíme se opět o vytvoření pozitivních vztahů v třídním kolektivu, o sebepoznání, vzájemné poznání a formování zásad týmové spolupráce formou her a sportovních a zážitkových aktivit. V dopoledních hodinách probíhá výuka, v odpoledních hodinách se hravou formou snažíme budovat pozitivní klima tříd a vzájemných vztahů.

Projekt CHCEME SE DOHODNOUT

Dlouhodobý úspěšný projekt specifické primární prevence regionálního významu byl realizovaný Jungmannovou základní školou v Berouně v základních i středních školách Berounska a Hořovicka. Odbornými garanty projektu byli Mgr. Jiří Sixta, odborník s dlouholetými zkušenostmi v oblasti primární prevence v rámci regionu a vedoucí Obvodního oddělení Policie České republiky v Berouně npor. Bc. Pavel Kincl.

Financování projektu: z finančního příspěvku měst Beroun a Hořovice

Cílem projektu bylo realizovat dvou až tříhodinové interaktivní programy určené vždy jednomu kolektivu třídy. Obsahová náplň programu je vždy přizpůsobena potřebám jednotlivých tříd. V daném modelu se snažíme pokračovat. Je možné realizovat jednotlivé moduly zaměřené na primární prevenci jednotlivých rizikových jevů (agresivita, násilí, šikana, závislosti, násilí, kyberšikana, netolismus, gambling, užívání návykových látek) nebo realizovat ve třídě s problematickými vztahy program s cílem provedení nápravy. Na základě

2. Základní škola

Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní program

zkušeností s realizací tohoto projektu se podařilo vytvořit cyklus programů specifické primární prevence rizikových jevů, které na sebe v jednotlivých ročnících navazují.

Oblast primární prevence:

- agresivita, násilí, šikana, závislosti, násilí, kyberšikana, netolismus, gambling, užívání návykových látek

Nenič své chytré tělo

Práce s učebnicí Claire Raynerové Nenič své chytré tělo (SONUS, Praha, 1997). Určeno pro 1. stupeň.

Projekt Řešení konfliktů a porozumění si

Práce s učebnicí Konflikt, koření života, kterou vydalo © Partners for Democratic Change - České centrum, Praha, 1996. Kniha je využívána především na 2. stupni, zejména v předmětech výchova k občanství a výchova ke zdraví.

2.3 Nespecifická primární prevence

Do této oblasti patří zejména volnočasové aktivity žáků.

- Ve spolupráci s Gymnáziem V. Hraběte v Hořovicích a 1. základní školou v Hořovicích mají žáci možnost navštěvovat řadu sportovních a zájmových kroužků
- Mimoškolní aktivity pořádané 2. ZŠ Hořovice
- Turistický oddíl TOM Vlaštovka Hořovice – akcí se mohou účastnit i nečlenové, nabídka je vždy prezentována všem žákům školy bez rozdílu (členové oddílu mají díky členskému příspěvku výhodnější ceny)
- Úzká spolupráce se střediskem volného času Domeček Hořovice

3. KONZULTAČNÍ HODINY ŠKOLNÍHO METODIKA PREVENCE PRO ŽÁKY A RODIČE

Poradenské činnosti provádí školní metodik prevence v souladu s Vyhláškou č. 607/2020 Sb.

Školní metodik prevence poskytuje poradenské služby žákům s rizikem či projevy sociálně patologického chování a jejich zákonným zástupcům a pomáhá zajišťovat péči odpovídajícího odborného pracoviště.

Úterý - čtvrtek: 12:45 – 13:45

(Je možné telefonicky či ústně dohodnout i jiný termín vzhledem k aktuální potřebě žáka nebo rodičů.)

Komplexní problémy je možno řešit i na schůzkách školního parlamentu.

4. SPOLUPRÁCE S RODIČI A PREZENTACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

- Možnost využití konzultace při řešení krizových situacích – školní metodik prevence
- Účast rodičů na akcích pořádaných školou a třídami
- Prezentace kurzu GO na třídních schůzkách
- Prezentace projektů primární prevence na webových stránkách školy (v obnově)
- Předání informací rodičům z oblasti primární prevence (letáčky, webové stránky školy)
- Prezentace v regionálním tisku. Zjišťování zájmu rodičů žáků o vedení zájmových kroužků a jejich zapojení do mimoškolních aktivit.
- Informace na nástěnce v 1. patře školy naproti sborovně

5. MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ PODMÍNKY

Odborné publikace a materiály jsou uloženy v kabinetě školního metodika prevence. Školní metodik prevence má k dispozici počítač, internet, telefon a místnost pro rozhovor se žákem nebo rodičem.

6. Harmonogram pro školní rok 2025/ 2026

Měsíc	Aktivity	Zajištění
srpen	<ul style="list-style-type: none"> příprava kurzu GO teambulding pro pedagogy –25.-26. 8.2025 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence, vedení školy ➤ metodik prevence, vedení školy
září	<ul style="list-style-type: none"> příprava Go kurzu GO kurz pro 6. třídy 17. 9. – 19. 9. 2025 metodika a koordinace projektu Sám sebou pro učitele 1. stupně, pro učitele Vo, Vz, Ch, Vv, D, Ze, PŘ, Hv 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence ➤ metodik prevence, třídní učitelé ➤ metodik prevence
Září/říjen	<ul style="list-style-type: none"> Ochrana obyvatel v mimořádných situacích pro žáky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence
listopad	<ul style="list-style-type: none"> prezentace kurzu GO na třídních schůzkách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence, třídní učitel
prosinec	<ul style="list-style-type: none"> Mikulášské hrátky pro 1. st. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence, 9. třída
Leden/březen	<ul style="list-style-type: none"> lyžařský kurz 7. třídy zimní pobyt na horách– 1. a 2. stupeň 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vedení školy, učitelé 1. st, učitelé Tv
únor	<ul style="list-style-type: none"> realizace projektu Sám sebou v 6. třídě především v rámci předmětu přírodověda 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence, učitel PŘ
březen	<ul style="list-style-type: none"> pokračování v realizaci projektu Sám sebou v 6. třídě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence, učitel PŘ
duben	<ul style="list-style-type: none"> letní pobyt v přírodě - příprava – 1. a 2. stupeň 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vedení školy, metodik prevence a třídní učitelé
květen	<ul style="list-style-type: none"> realizace projektu Sám sebou v 7. – 9. třídě letní pobyt v přírodě – 1. st. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence, učitel Vo ➤ vedení školy, metodik prevence, třídní učitelé
červen	<ul style="list-style-type: none"> Den dětí pro 1. stupeň příprava kurzu GO (organizační, personální zajištění) Sportovní kurz– 2. st. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ třídní učitelé ➤ metodik prevence, vedení školy, třídní učitelé ➤ vedení školy a třídní učitelé
srpen	<ul style="list-style-type: none"> příprava kurzu GO – programové, organizační a personální zajištění teambulding 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ metodik prevence, vedení školy, třídní učitelé ➤ metodik prevence, vedení školy

7. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

7.1. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY v případě výskytu návykových látek, krádeže a vandalismu

Při zjištění konzumace tabákových výrobků a výrobků, které napodobují tvar, vzhled návykových látek anebo evokují jejich chuť, konzumace alkoholu, nález alkoholu ve škole, zjištění konzumace omamných a psychotropních látek (OPL), při zjištění distribuce OPL nebo při důvodném podezření, že došlo ve škole k distribuci, při nález omamné a psychotropní látky ve škole, při nahlášení krádeže žákem a při vzniku škody bude škola postupovat dle Školního řádu a v souladu s Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č.j.21291/2010-28 a s Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027.

Na pohovoru se žákem se bude aktivně podílet dle konkrétní situace třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, ředitel či zástupce ředitele školy.

Zákonným zástupcům doporučit pohovor s odborníky.

Metodik prevence při PPP Králův Dvůr 311 637 119, 731 417 213

Centrum psychologicko-sociálního poradenství: 311 636 282, 737 342 609

PPP Hořovice 311 513 000, 739 065 482

V případě nezájmu zákonných zástupců bude kontaktován odbor sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu v Hořovicích:
oddělení péče o dítě 311 545 344
orgán sociálně právní ochrany dítěte 311 545 343

JAK POSTUPOVAT?

I. TABÁKOVÉ VÝROBKY a výrobky které napodobují tvar, vzhled návykových látek anebo evokují jejich chuť

1. zabránit další konzumaci
2. odebrat tabákový výrobek
3. sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka (kde a od koho získal)
4. odevzdat školnímu metodikovi prevence k založení
5. informovat zákonného zástupce
6. v závažných případech informovat OSPOD, případně požádat o pomoc
7. vyvodit sankce stanovené školním řádem

II. ALKOHOL

a) Konzumace alkoholu ve škole

1. zabránit další konzumaci

2. odebrat alkohol
3. posoudit, zda žákovi nehrozí nějaké nebezpečí
4. v případě ohrožení na zdraví a životě zajistit nezbytnou pomoc a péči a přivolat lékařskou službu první pomoci
5. pokud nehrozí akutní nebezpečí, sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka
6. vyrozumět vedení školy a záznam založit do agendy školního metodika prevence
7. pokud není žák schopen pokračovat ve vyučování, školy vyrozumí ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není způsobilý k pobytu ve škole
8. pokud není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů
9. zákonnému zástupci škola oznámí, že žák ve škole konzumoval alkohol
10. jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost o orgánu OSPOD
11. v případě zájmu rodičů nebo uživatele poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci
12. vyvodit sankce stanovené školním řádem, za nebezpečné a protiprávní je považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholu
13. dechovou zkoušku může pedagogický pracovník provést jen s předchozím souhlasem zákonných zástupců žáka, pokud je výsledek testu pozitivní, sepíše pedagogický pracovník zápis s vyjádřením žáka
14. podobně postupuje pedagogický pracovník i v případě, že žák přijde do školy pod vlivem alkoholu

b) Nález alkoholu ve škole

V případě, kdy pracovníci školy **nalezou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

1. Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
4. Zpracují stručný záznam o události.

c) Zadržení alkoholu u některého žáka

1. Zabavenou tekutinu nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomit vedení školy.
3. O nález sepsat stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
4. O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

III. OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY (OPL)

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

1. Školním řád stanoví zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanoví zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanoví rovněž sankci za porušení zákazu.

2. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

a) Konzumace omamných a psychotropních látek ve škole ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji

3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

4. Pokud je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.

6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

7. V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

9. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).

10. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.

11. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

2. Základní škola

Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní program

12. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

13. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

14. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost

OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

15. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

b) Distribuce omamných a psychotropních látek ve škole

1. Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

2. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany

5. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

c) Nález omamné a psychotropní látky ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

2. O nález ihned uvědomí vedení školy.

3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.

4. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
3. O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.
4. O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
3. Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

IV. KRÁDEŽE A VANDALISMUS

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

a) Jak postupovat preventivně proti krádežím

Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

b) Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

1. O události pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

c) Jak postupovat preventivně proti vandalismu

1. Každý žák je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
2. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

d) Jak postupovat při vzniku škody

1. Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
2. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
3. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradě škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

V případě výskytu všech výše uvedených jevů je vždy nutno sepsat záznam! Formulář je k dispozici v polici ve sborovně v tištěné formě nebo ve sborovně na PC.

7.2. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY v případě výskytu šikany/kyberšikany

Program specifické primární prevence zaměřené na problematiku šikany je součástí minimálního preventivního programu školy. Vychází z metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016.

Cíle programu proti šikanování: bezpečné, respektující a spolupracující prostředí pro všechny žáky

Aktivita specifické primární prevence:

Škola od roku 2001 realizuje pro žáky 6. tříd zážitkové kurzy „GO“, jejichž cílem je rozvíjet sociální dovednosti žáků. Cílem těchto programů je posilovat sebevědomí a sebedůvěru žáků, zvládat stres a vypjaté životní situace, spolupracovat a řešit konflikty, které vznikají při řešení týmových úkolů. Zároveň tyto kurzy vytvářejí základy pro budování dobrých vztahů mezi žáky ve třídě i v rámci ročníku. Žáci si zároveň budují vztah ke svému třídnímu učiteli a vzniká atmosféra důvěry. Je nutné, aby třídní učitel třídu poznal, dokázal v rámci primární prevence najít případná rizika a společně se školním metodikem prevence a s dalšími vyučujícími tato rizika eliminovat. Na tento kurz úzce svým doplňkovým programem navazuje v 7. ročníku lyžařský kurz a na celém 2. stupni škola v přírodě. Ke zmapování vztahů ve třídě mohou přispět anonymní dotazníková šetření nebo diagnostika provedená ve spolupráci s psychologem z pedagogicko psychologické poradny nebo školním psychologem.

Krizový plán řešení šikany ve škole

Postupy řešení počáteční šikany

- Rozhovor s těmi, kdo upozornili na šikanu
- Informovat ředitele školy, výchovného poradce a školního metodika prevence
- Nalezení vhodných svědků
- Individuální rozhovory se svědky (konfrontace)
- Nikdy nekonfrontovat oběť a agresora!
- Zajištění ochrany obětem
- Rozhovor s agresory (konfrontace mezi nimi)

Postupy řešení pokročilé šikany

- Překonání šoku pedagoga a bezprostřední záchrana oběti
- Informovat ředitele školy, výchovného poradce a školního metodika prevence
- Domluva pedagogů na spolupráci a postupu vyšetřování
- Zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi
- Pomoc a podpora oběti
- Nahlášení policii
- Vlastní vyšetřování

Školní plán proti šikanování je součástí tohoto programu – viz. Příloha č. 2

Nástroje preventivní strategie školy

Vzdělávání

Cílová skupina: pedagogičtí pracovníci

viz. ***Příloha č. 4 – Vzdelávání pedagogů v oblasti prevence***

Sebevzdělávání pedagogů

Doporučená odborná literatura ve školní knihovně a u metodika prevence:

Michal Kolář: Bolest šikanování. Portál 2001

Michal Kolář: Skrytý svět šikanování ve školách, Portál 2000

Pavel Říčan: Agresivita a šikana mezi dětmi, Portál 1995

Michal Kolář: Nová cesta k léčbě šikany, Portál 2011

www.minimalizacesikany.cz

www.sikana.cz

www.linkabezpeci.cz

Monitorování klimatu třídy a školy

Úkolem každého třídního učitele i všech ostatních pedagogů je monitorovat chování žáků a na případné projevy agresivity v třídním kolektivu upozornit školního metodika prevence.

Ve třídě s narušenými vztahy je možné přizvat ke konzultaci etopeda. V dlouhodobém intervenčním programu provádí etoped supervizi.

Na škole působí školní parlament, jehož členy jsou vždy 2 zástupci (chlapec a dívka) z každé třídy 2. st. Parlament se schází pravidelně 1x za měsíc a dále v případě potřeby. Za učitelský sbor je členem Michaela Šlosarová - metodik prevence.

Nenech to být – od letošního školního roku se škola zapojila do tohoto projektu. Informace jsou vyvěšeny na stránkách školy a na informačních letácích na nástěnkách ve škole.

Spolupráce s rodiči

Při řešení šikany spolupracuje výchovná komise – vedení školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel, případně další pedagogičtí pracovníci s rodinou oběti i s rodinou agresora. Při jednáních je důležitý taktní přístup a zachování důvěrnosti informací.

Rodiče jsou na třídních schůzkách informováni, jak postupovat, když se dozvědí o šikaně.

7.2. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY v případě agresivity žáka

Povinností školy je zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků a zaměstnanců školy. Žáci jsou povinni dodržovat školní řád a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni, plnit pokyny zaměstnanců škol vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem a vnitřními řády učeben.

Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména možné ohrožení žáků při vzdělávání v jednotlivých předmětech, při přesunech žáků v rámci školního vzdělávání a při účasti na školních akcích.

- Zaměstnanec školy se snaží o uklidnění situace a neprodleně koná všechny kroky k ochraně zdraví a zajištění bezpečnosti své a pro ostatní zaměstnance a žáky. Žák neprodleně informuje nejbližšího pracovníka školy. Pracovník školy neprodleně informuje ředitele školy, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo další pověřenou osobu.
- Pověřená osoba dle povahy situace informuje RZS, Policii ČR, zákonného zástupce žáka. Agresivní žák je dle možností izolován s pověřeným dohledem.
- Ve spolupráci s třídním učitelem, metodikem prevence a výchovným poradcem je situace se svědky popsána pro další šetření.
- Zápis jakýchkoli zranění do Knihy úrazů či škody vzniklé agresivním chováním žáka. Pověřený pracovník neprodleně informuje zákonného zástupce dotčených žáků, popř. OSPOD.
- Následuje další šetření situace, jednání se zákonnými zástupci žáků, výchovné komise a výchovná opatření udělená v souladu se školním řádem.

7.3. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY při rizikovém chování žáka s SVP/PAS

- Po oznámení či při podezření na rizikové chování vůči nebo ze strany žáka se SVP neprodleně informovat asistenta pedagoga, je – li přítomen. Posléze informovat ŠMP, výchovnou poradkyni, speciálního pedagoga, ředitele školy a třídního učitele.
- Vedením rozhovorů s informátory, agresory a oběťmi jsou pověřeny především ŠMP, výchovná poradkyně a speciální pedagog a asistent pedagoga, je – li k žákovi či třídě přiřazen. Ostatní pedagogové jsou nápomocni dle pokynů školního preventivního týmu.
- Informováním rodičů je pověřena ředitel školy, zástupkyně nebo příslušný TU (dle závažnosti). Přítomen by měl být speciální pedagog.
- Uzavření případu a archivaci protokolů provede ředitel školy, ŠMP, výchovná poradkyně a příslušný TU.
- Pedagogická rada projedná na základě informace ředitele školy případné výchovné nebo klasifikační opatření.
- Rodiče oběti i agresorů jsou s výsledky seznámeni prostřednictvím výchovných komisí (ředitel školy, ŠMP, výchovná poradkyně, speciální pedagog, TU, popř. asistent pedagoga).
- Třídu informuje v přiměřené míře s ohledem na oběti a sociometrické šetření provede ŠMP, výchovná poradkyně a TU
- Podle závažnosti náleží řediteli školy ohlašovací povinnost příslušným orgánům (policie, OSPOD). V případě nutnosti je neprodleně kontaktována příslušná PPP, či SPC.
- V případě rizikového chování vůči nebo ze strany žáka s PAS probíhá šetření s ohledem na jeho osobní krizový plán – formulář viz. **Příloha č. 3**

7.4. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY při mimořádné události

(včetně neoprávněného vniknutí osoby do objektu, přítomnost neznámé nebo nebezpečné látky v objektu, útok vedený zvenčí nebo zevnitř apod.)

Metodický pokyn MŠMT č. j. MSMT – 1981/2015-1

- Při zjištění nebezpečné situace žák neprodleně informuje nejbližšího pracovníka školy. Pracovník školy neprodleně informuje ředitele školy nebo další pověřenou osobu.
- Pověřená osoba dle povahy situace neprodleně informuje jednotky IZS (SDH, HZS, LSPP, Policie ČR), popř. zřizovatele školy.
- Všichni přítomní dodržují pokyny pověřených pracovníků školy, chrání zdraví své i všech dalších, zbytečně se nevystavují rizikům.
- Při koordinaci evakuace se řídí pokyny vedoucích zásahu.
- Neprodleně hlásí jakákoliv omezení a zranění, dle možnosti pomáhá zraněným.
- Pověřený pracovník neprodleně informuje zákonné zástupce žáků.
- Mimořádná situace končí pokynem vedoucího zásahu.
- Všichni mají právo na pomoc a následnou podporu.

8. Přílohy minimálního preventivního programu

Příloha č. 1 – Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Příloha č. 2 – Školní plán proti šikanování

Příloha č. 3 - Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS

Příloha č. 4 - Přehled vzdělávání pedagogů v oblasti primární prevence

Příloha č. 1

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Snahou naší školy je, aby žáci byli nejen, co nejlépe připraveni na další stupeň vzdělávání, ale také aby zažili pocit úspěšnosti. Proto vedení školy ve spolupráci se speciálním pedagogem a učiteli zpracovali strategie, jak předcházet školní neúspěšnosti.

Podkladem Strategie předcházení školní neúspěšnosti je vyhláška č. 607/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Neúspěch ve škole se může projevit zhoršením prospěchu, neprospěchem, porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením v třídním kolektivu.

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou práci s žákem, velmi často v součinnosti s rodinou žáka.

NEÚSPĚCHEM VE ŠKOLE MOHOU BÝT OHROŽENI:

- žáci se speciálně vzdělávacími potřebami na ZŠ,
- žáci, přecházející na 2. stupeň ZŠ,
- žáci kteří přišli z jiné ZŠ,
- žáci, kteří jsou nemocní a s dlouhodobou absencí,
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace,
- žáci s poruchami chování,
- žáci z nepodnětného rodinného prostředí,
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk.

S žáky ohroženým školním neúspěchem může pracovat výchovný poradce, metodik prevence, školní speciální pedagog nebo školní psycholog (pokud je součástí ŠPP), ale i kterýkoliv pedagogický pracovník.

MONITOROVÁNÍ

Potřebnost podpory identifikují samotní pedagogové školy, kterou žák navštěvuje. Slouží jim k tomu pozorování žáka v celé šíři jeho působení ve škole, rozborů žákovských prací, dlouhodobé hodnocení, znalost sociálního zázemí, znalost aktuálního zdravotního stavu či rodinné situace žáka. Opravdová, a nejen povrchní znalost žáka je nutnou podmínkou pro možnost nalezení příčin selhávání, a tím i pro možnost včasného nastavení adekvátních opatření, která pomohou předejít větším vzdělávacím problémům.

V případě zhoršení školního prospěchu jsou rodiče neprodleně informováni třídními učiteli (škola online, telefonicky, společnou schůzkou).

Vyučující jednotlivých předmětů, třídní učitelé, vedení školy a školní poradenské pracoviště úzce spolupracují. Zajišťují žákům s SPU doporučená podpůrná opatření, zároveň nastavují podpůrná opatření (PO 1) - více o podpůrných opatřeních v dokumentu školy Podpůrná opatření. Třídní učitelé vyhodnocují příčiny zhoršení prospěchu ve spolupráci se ŠPP. Dle závažnosti využíváme dalších mimoškolních institucí (PPP, SPC, SVP, OSPOD, aj.) a organizací specializujících se na danou podporu problému školní neúspěšnosti.

Na čtvrtletních pedagogických radách jsou vyhodnocovány situace ve vzdělávání žáků, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem, všichni pedagogové jsou o těchto žácích informováni.

METODY A POSTUPY VEDOUcí KE ŠKOLNíMU ÚSPĚCHU

1. PEDAGOGICKÁ REEDUKACE

Soubor speciálních pedagogických postupů a metod práce, které se zaměřují na rozvoj porušených nebo nevyvinutých funkcí - pozorování jako diagnostická metoda, diagnostický rozhovor s žákem a zákonnými zástupci, analýza rozhovoru a formulování možností náprav.

Nejčastěji využíváme: prodloužený výklad, prodloužené procvičování, ústní procvičování, možnost redukce učiva po dobu nezbytně nutnou, respektování individuálního tempa (pomalé, překotné, např. dát víc času nebo kratší úkol), omezit časově limitované úkoly (pětiminutovky), úkoly limitovat obsahem, častěji poskytovat pozitivní zpětnou vazbu, používat individuálních zadání úkolů v souladu s postupem nápravy (DÚ, samostatná práce vhod.), kontrola pochopení zadání úkolu, instrukce, multisenzoriální přístup, tolerovat slabší úpravu sešitu, nenutit přepisovat, respektovat psychomotorický neklid a impulzivitu, umožnit pohybové uvolnění, brát ohled na aktuální stav pozornosti, vhodně zařadit přestávku, změnu aktivity, stanovit přesné a přiměřené požadavky, stanovit přesný objem učiva, který bude hodnocen.

2. NÁSTROJE NA KOORDINACI PÉČE O ŽÁKY SVP

a. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně

- Plán pedagogické podpory a pedagogická intervence - vzniká z iniciativy učitele jednotlivých předmětů, může mít omezenou platnost nebo může být využíván po delší časové období, musí být pravidelně vyhodnocován.

b. Poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně

- Doporučení ze ŠPZ - vyučující jsou seznámeni s doporučením pro daného žáka. Patří sem dle doporučení podpora asistenta pedagoga, individuální vzdělávací plán, předmět speciálně pedagogické péče

3. PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ

Je kladen velký důraz na každodenní domácí přípravu, ta navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřena na procvičování probraného učiva. Škola umožňuje a zajišťuje podporu doučování studenty GVH (zajišťuje kancelář školy, DPP - financování SRPŠ).

Zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců.

4. JINÝ ZPŮSOB PODPORY

Ze strany školy je možné dále předcházet školní neúspěšnosti, a to tak že bude žáky motivovat a zvyšovat u nich sebedůvěru:

- klást na žáky přiměřené nároky,
- zdůrazňovat jejich pozitivní stránky,
- umožňovat žákovi vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu žáka a jejich úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- rozvíjet u žáků pocit empatie
- podporovat vzájemné učení mezi spolužáky.

Postup školy při vzdělávacích obtížích žáka

Zjištění školní neúspěšnosti:

- Učitelé jednotlivých předmětů kontrolují průběžný prospěch žáků minimálně 1x 2 měsíce a v případě zhoršujícího se prospěchu žáka informují jeho třídního učitele
- Třídní učitelé kontrolují známky svých žáků v systému Škola online minimálně 1x 2 měsíce. V případě, že zjistí zvyšující se počet špatných známek žáka, informují speciálního pedagoga, metodika prevence a výchovného poradce
- Podnět k řešení prospěchu žáka může dát také zákonný zástupce žáka, výchovný poradce nebo vedení školy

Řešení školní neúspěšnosti:

- Schůzka se žákem a zjištění příčin zhoršujícího se prospěchu. Vytvoření zápisu ze schůzky.
- Schůzka učitelů předmětů, ve kterých žák neprospívá, třídního učitele, výchovného poradce, speciálního pedagoga a metodika prevence a stanovení potřebných opatření vedoucích ke zlepšení prospěchu žáka. Vytvoření zápisu ze schůzky.
- Průkazné informování zákonných zástupců třídním učitelem nebo osobní schůzka se zákonnými zástupci žáka a jejich informování o dohodnutých školních opatřeních vedoucích k nápravě školní neúspěšnosti (např. podpůrná opatření ve vyučování, bezplatné doučování ze strany školy, zprostředkování doučování, apod.) Dohoda o součinnosti a podpoře ze strany zákonných zástupců. Vytvoření zápisu ze schůzky s podpisy zákonných zástupců.
- Kontrolní setkání pedagogů a vyhodnocení situace po 1 měsíci. Vytvoření zápisu ze schůzky.
- Zákonní zástupci jsou minimálně 1x měsíčně prokazatelně informováni o průběhu podpory a jejím vyhodnocení.
- Pokud zákonní zástupci neprojeví zájem situaci řešit nebo z jakéhokoli důvodu se školou nespolupracují, je informován OSPOD. Z jednání je zhotoven zápis.

2. Základní škola

Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní program

- Pokud nedojde ke zlepšení prospěchu žáka, jsou po domluvě se zákonnými zástupci učiněny další kroky – např. odeslání žáka k vyšetření do školského poradenského zařízení. Vytvoření zápisu.
- Prospěch žáka je nadále pod dohledem třídního učitele, speciálního pedagoga, výchovného poradce a metodika prevence.

ZÁVĚR

Pro efektivitu předcházení a řešení školní neúspěšnosti jsou podstatné především formy a metody práce využívané učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky školy, dále nastavení spolupráce se zákonnými zástupci. Při selhání všech zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku. Základem řešení je vzájemná spolupráce všech zúčastněných, kteří mohou se žákem pracovat a nastavení pravidelného komunikačního systému mezi zúčastněnými stranami.

“Pomoz mi, abych to dokázal sám.”

Příloha č. 2 – Školní plán proti šikanování

**Školní program proti šikanování
2025/2026**

Obsah

Hlavní body programu proti šikanování

Charakteristika šikany a její podoby

Práva a povinnosti žáků a zákonných zástupců

Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Krizový plán a postupy pro vyšetření a řešení šikany

Šikana zaměřená na učitele

Krizový plán pro řešení šikany učitele

Podávání podnětů, stížností a oznámení

Nápravná opatření a ohlašovací povinnost

Naše škola respektuje identitu a individualitu každého svého žáka i zaměstnance, odmítá násilí a zneužití moci v jakékoli podobě a přiznává riziko výskytu šikany.

1) Hlavní body programu proti šikanování

Školní program proti šikanování má 13 hlavních bodů:

1. zmapování situace – analýza a evaluace (před a po zavedení opatření a také v jeho průběhu)
  2. motivování pedagogů pro změnu
  3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů – škola podporuje rozvoj pedagogů v podobě dalšího vzdělávání; uvádějících učitelů pro začínající pedagogy; dostupné intervize a/nebo supervize. Plán dalšího vzdělávání pedagogů zahrnuje školení pedagogů a ve zvýšené míře pracovníka pověřeného řešením šikany (školního metodika prevence) a třídních učitelů (v prevenci šikanování, v oblasti komunikace, řešení konfliktů, interakce mezi učitelem a žákem, v diagnostice klimatu školní třídy, v ovlivňování postojů žáků v přijímání různosti, v podpoře osobnostně-sociálního rozvoje žáků, v tvorbě pravidel třídy a hodnocení jejich dodržování, v evaluaci klimatu třídy jako východiska k plánování služeb školy). Zároveň zajišťuje vzdělávání ředitele a jeho zástupce v oblasti právního povědomí.
  4. užší realizační tým – ředitel školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog, vedoucí družiny, zástupce učitelů 1. stupně
  5. společný postup při řešení šikanování - postupy pro vyšetření a řešení šikany
  6. primární prevence v třídních hodinách – škola umožňuje realizaci třídnických hodin, které by měly žákům poskytnout bezpečný prostor k reflexi vlastní zkušenosti ve škole, kdy mohou mluvit o své spokojenosti ve škole, pocitu bezpečí, vztazích ve škole a ve třídě, učit se efektivně řešit konfliktní situace atd., metodik prevence provádí preventivní šetření ve třídách
  7. primární prevence ve výuce podle minimálního preventivního programu a konkrétní nabídky programů nebo v závislosti na případných problémech
  8. primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování – zimní a letní školy v přírodě, sportovní a dětské dny, kurz GO, lyžařský, sportovní a vodácký výcvik
  9. ochranný režim – dodržování školního řádu, dohledy učitelů, konzultační hodiny metodika prevence a výchovného poradce, schránka důvěry
  10. spolupráce s rodiči - vhodný způsob seznámení s prevencí a řešením šikany ve škole – pomocí informativního dopisu, na webových stránkách a při třídních schůzkách
  11. školní poradenské služby – metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog
  12. spolupráce se specializovanými zařízeními - škola má zmapovanou síť pomoci pro žáky i pedagogy ve svém regionu a má s ní navázanou spolupráci (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum, středisko výchovné péče a neziskové organizace, orgán sociálně právní ochrany dětí, krizové centrum, zdravotnická zařízení, Policie ČR, další odborníci).
  13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol).
- Na základě svých zkušeností škola tyto plány pravidelně vyhodnocuje a upravuje.

2) Charakteristika šikany a její podoby

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese.

Šikana může mít různé podoby:

- *Přímá šikana* může mít podobu *fyzickou* (např. bití, plivání, tahání za vlasy), *verbální* (např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy); nebo *neverbální* (např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zstrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek).
- *Nepřímá šikana* má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Tato šikana je vykonávána způsobem, kdy útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá

prostředníka, neútočí přímo. Nepřímá šikana je většinou nefyzická, nicméně v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení. Nefyzické formy nepřímé šikany pak mohou zahrnovat záměrnou ignoraci nebo izolování žáka nebo učitele rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepřijemné sexuální provokace.

- Jednou z nejčastějších forem šikany je také elektronická šikana, tj. *kyberšikana*, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhruzných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhruzné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou. Tedy pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu, které škole pomůže rozhodnout se pro správný postup řešení.
- Hranice, která odlišuje šikanování od škádlení nebo agrese, bývá někdy nezřetelná. U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, které nemá znaky šikanování. Jedním z rozlišujících prvků je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. ***Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agresi neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu.*** Podobně, jednání se o šikanu pedagoga žáky, pak šikana není zlobení a nerespektování ze strany žáků, které postrádá znaky šikany. Naopak přerůstá v šikanu, stává-li se vědomým, záměrným, úmyslným a cítí-li pedagog, že není v jeho moci jej zastavit, cítí se bezbranně, ztrácí autoritu a poměr sil v rolích žák/žáci x pedagog se obrací.

3) Práva a povinnosti žáků a zákonných zástupců

Práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců jsou zakotveny ve školním řádu. Pro prevenci a řešení šikany je potřeba připomenout zejména tyto:

práva žáků:

- Vyjadřovat svobodně svůj názor ve všech věcech, které se ho týkají; tento názor má být vyjádřen adekvátní formou, přičemž tomuto musí být věnována patřičná pozornost. Názory mohou žáci směřovat třídnímu učitel, školnímu metodikovi prevence, školnímu psychologovi, výchovnému poradci, řediteli školy, vyučujícímu
- Požádat o pomoc nebo radu kohokoli z pracovníků školy – pokud se žák cítí v jakékoli nepohodě nebo má nějaké trápení. Povinnost pracovníků školy je věnovat tomu vždy náležitou pozornost.
- Být ochráněn před fyzickým nebo psychickým násilím a nedbalým zacházením. Opačně samozřejmě platí, že nikdo nemá právo druhému žádným způsobem ublížovat.

povinnosti žáků:

- plnění pravidel používání informačních komunikačních technologií, internetu a mobilních telefonů (během vyučování, o přestávkách, v prostoru školy). Zapomenout se nesmí i na stanovení postihů při nedodržování těchto pravidel.
- dodržování školního řádu

povinnosti a práva rodičů

- spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj. Rodičovskou odpovědnost týkající se osoby dítěte vykonávají rodiče způsobem a v míře odpovídající stupni vývoje dítěte. Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte. Dokud se dítě nestane svéprávným, mají rodiče právo usměrňovat své dítě výchovnými opatřeními, jak to odpovídá jeho rozvíjejícím se schopnostem, včetně omezení sledujících ochranu morálky, zdraví a práv dítěte, jakož i práv jiných osob a veřejného pořádku. Rodiče pak mají být všestranně příkladem svým dětem, zejména pokud se jedná o způsob života a chování v rodině.
- rodič má právo v případě nespokojenosti s vypořádáním případu jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy nebo podat stížnost nebo oznámení České školní inspekci

4) Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; účet např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.;
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávistným, pohrdavým tónem;
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmouvání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;
- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

2. Základní škola

Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní program

Zákonní zástupci žáků by si měli všimnout především těchto možných signálů šikanování:

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi;
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.;
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem;
- nechutí dítěte jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno pozorovat i strach;
- ztráta chuti k jídlu;
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o odvoz autem;
- dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu);
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!";
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně;
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad;
- zmínky o možné sebevraždě;
- odmítá svěřit se s tím, co ho trápí;
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze;
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí;
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, projevuje i zlobu vůči rodičům;
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma;
- své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.);
- dítě se vyhýbá docházce do školy;
- dítě se zdržuje doma více, než mělo ve zvyku.

5) Krizový plán a postupy pro vyšetření a řešení šikany

První pomoc při počáteční šikaně:

1. odhad závažnosti a formy šikany;
2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi;
3. nalezení vhodných svědků;
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory);
5. ochrana oběti;
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
  - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku);
7. realizace vhodné metody:
  - a) metoda usmíření;
  - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);
8. třídní hodina:
  - a) efekt metody usmíření;
  - b) oznámení potrestání agresorů;
9. rozhovor s rodiči oběti;
10. třídní schůzka;
11. práce s celou třídou.

Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

7. rozhovor s obětí a informátory;
8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků;
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)
11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

D. Náprava

Vždy je svolávána výchovná komise, jsou informováni zákonní zástupci a dle platných zákonů má škola ohlašovací povinnost vůči některým dalším institucím (jako je např. orgán sociálně-právní ochrany dítěte, Policie ČR apod.)

Ve všech případech škola informuje rodiče, že ve třídě byla šikana a škola ji řešila. U počáteční šikany zpravidla stačí podat informaci na pravidelné schůzce, u pokročilé šikany je na místě svolat schůzku mimořádnou. Na schůzce je vždy přítomný školou pověřený a vyškolený pedagog pro prevenci a řešení šikany (případně i externí odborník).

Projevy šikanování mezi žáky, tj. fyzické násilí, omezování osobní svobody, ponižování, zneužívání informačních technologií k znevažování důstojnosti apod., kterých by se dopouštěl kdokoli vůči komukoli (žáci i dospělí), jsou v prostorách školy a při všech školních akcích a aktivitách přísně zakázány a jsou považovány za vážný přestupek proti školnímu řádu.

6) Šikana zaměřená na učitele

Šikana učitele je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel × žák) a žák/student se dostane do pozice větší moci než pedagog, bez ohledu na formálně vyšší moc a autoritu učitele. Tato forma šikany je tedy charakteristická tím, že strana s nižším statutem a nižší mírou formálně přidělené moci ubližuje straně s vyšším statutem a formální autoritou.

Specifika pro prevenci šikany zaměřené na učitele

- škola akcentuje dobré sociální klima, připouští riziko výskytu šikany učitele ve škole, otevřeně takové chování odmítá a realizuje prevenci případně intervenci, pokud k výskytu dojde.
- Vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru a zastává nekonfliktní způsob řešení problémů.
- Škola má jasně stanovený způsob, jakým mají pedagogové podezření na šikanu své osoby nebo kolegy, nebo oznámení o šikaně podat, komu a jak s tím bude nakládáno – pedagog takové podezření může neprodleně oznámit řediteli školy, metodikovi prevence, výchovnému poradci, někomu z kolegů, případně může vhodit vzkaz do schránky důvěry v budově školy
- Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě; na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly v chování a používá stanovené důsledky jejich nerespektování konzistentně; vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou, usměrňuje řešení na individuální konzultaci; vyhýbá se konfrontačnímu tónu.
- Problémy neřeší sám, ale ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, případně s vedením školy.

Specifika pro řešení šikany zaměřené na učitele

- Pedagog, který čelí šikaně ze strany žáků, je v dané situaci v pozici oběti, která by neměla zůstat v situaci sama, ale měla by vyhledat pomoc ostatních. Škola podporuje své pedagogy k vyhledání pomoci, zajistí bezpečí pro pedagoga a řeší vzniklou situaci se žáky, rodiči a ostatními pedagogy.
- Škola má připravený krizový plán, ve kterém je specifikováno, jak se v situaci naplnění tohoto rizika zachová, jakou roli a možnosti řešení krizové situace má sám pedagog, jakou roli vedení školy, školní poradenské pracoviště apod. Plán zahrnuje pokyny pro zajištění bezpečí pro ohroženého pedagoga a žáky. Ohrožený pedagog nikdy nejedná s agresory nebo jeho zákonným zástupcem sám.

7) Krizový plán pro řešení šikany učitele

1. odhad závažnosti a formy šikany pedagoga
2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s obětí
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory)
5. ochrana pedagoga – změna třídy
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
  - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
  - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
7. realizace vhodné metody:
  - a) metoda usmíření
  - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
8. třídní hodina:
  - a) efekt vypořádání se
  - b) oznámení potrestání agresorů
9. rozhovor s rodiči agresorů
10. třídní schůzka
11. práce s celou třídou

- a) škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení.
  - b) pro třídu, ve které se šikana odehrávala, zajistí škola intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě
12. Pokud je tento plán nedostatečný, zajistí si pedagog pro sebe bezpečí (odejde ze třídy, přivolá si pomoc apod.) a požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě vyžaduje-li to situace. V případě, že je pedagog nespokojený s řešením situace ze strany vedení školy, může se obrátit na příslušný inspektorát práce
13. škola reviduje mechanismy a postupy (krizový plán), aby bylo zřejmé, jak zacházet s případnými podobnými situacemi v budoucnu.

8) Podávání podnětů, stížností a oznámení

Postup pro příjem podnětů a stížností ze strany zaměstnanců, žáků a zákonných zástupců. A to i anonymně.

- kam a jak podnět či stížnost podat - třídnímu učiteli, školnímu metodikovi prevence, školnímu psychologovi, výchovnému poradci, řediteli školy, vyučujícímu nebo do schránky důvěry v budově školy (i anonymně)
- jak bude s podnětem či stížností naloženo - pedagog by neměl reagovat obranně a nedůvěřivě. Nevyjadřuje pochybnosti, nechápe prosbu rodičů či žáka jako stížnost. Nezlehčuje situaci tvrzením, že dítě provokovalo, nebo že se jednalo jenom o škádlení atd. Je nutné vše v klidu vyslechnout, nechat vymluvit, nepoučovat, aktivně naslouchat. Je potřeba se umět doptat na důležité informace. Podezření nebo tvrzení, že je dítě šikanováno, se nesmí nikdy podcenit a je potřeba účinně a bezpečně situaci prošetřit. Škola nezve rodiče protagonistů šikany do školy, když ještě šikana není vyšetřena.
- jak postupovat v případě nespokojenosti s vypořádáním - pokud se projeví nečinnost i ze strany ředitele a postup školy v řešení šikany je nedostatečný, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy nebo podat stížnost nebo oznámení České školní inspekci

9) Nápravná opatření a ohlašovací povinnost

Škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů nápravná opatření, z nichž některá přicházejí při šikanování v úvahu:

- výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy)
- realizace individuálního výchovného plánu agresora
- snížení známky z chování;
- převedení do jiné třídy, pracovní či výchovné skupiny (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí a podmínek)
- doporučení rodičům, aby dobrovolně umístili žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučení realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;
- podání návrhu orgánu sociálně-právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

O konkrétním výchovném opatření rozhoduje ředitel školy po projednání ve výchovné komisi a pedagogické radě.

Škola má **ohlašovací povinnost** při výskytu šikany v následujících případech:

- Dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských

2. Základní škola

Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní program

služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona).

- Škola ohlašuje orgánu sociálně-právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo. Situace ohrožení dítěte přitom musí trvat po takovou dobu nebo nabývat takové intenzity, že nepříznivě ovlivňuje vývoj dítěte anebo je nebo může být příčinou nepříznivého vývoje dítěte (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů); v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které sice výše uvedeným nebyly oznámeny, avšak které jsou svou povahou velmi závažné a nasvědčují tomu, že dítě se nachází v nepříznivé sociální situaci, jelikož jeho přirozené prostředí nedokáže dostatečným způsobem naplňovat své funkce při zajišťování přiměřené ochrany příznivého vývoje dítěte
- Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství. Tuto skutečnost oznámí ředitel školy nebo jiná pověřená osoba jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR, v ideálním případě přímo specialistovi na problematiku mládeže Služby kriminální policie a vyšetřování, jinak na nejbližším obvodním oddělení Policie ČR. V takovém případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a má právo na vyrozumění do jednoho měsíce od podání oznámení. Oznámení může podat také zákonný zástupce dítěte.

Podle metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)

Příloha č. 3

Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS

Jméno a příjmení žáka:

Datum narození:

Místo trvalého pobytu:

Kontaktní údaje na zákonného zástupce/telefon
(v případě zletilého žáka na kontaktní osobu)

Název a adresa školy/školského zařízení, ročník:

Ošetřující lékař/odborný lékař:

(na základě souhlasu zákonného zástupce uváděno pro případ konzultace při vzniku problémové situace např. psychiatr, neurolog, atp.)

Pedagogický pracovník školského poradenského zařízení spolupracující na vytváření „Krizového plánu“:

Třídní učitel:

Druhý pedagog ve třídě:

Asistent pedagoga:

Ostatní vyučující žáka:

Vychovatel/vychovatelka:

Osoby zajišťující specializované činnosti ve škole/školském zařízení (např. fyzioterapeut, speciální pedagog, psycholog, výchovný poradce, atd.):

Aktuální zdravotní stav žáka:

Aktuální stav žáka (obsahuje popis speciálních vzdělávacích potřeb dle doporučení školského poradenského zařízení):

Popis obtíží žáka (spouštěcí mechanismy vzniku problémových situací u konkrétního žáka v konkrétních situacích, na konkrétních místech, v přítomnosti konkrétních osob, v jejich přístupu apod., např. fyziologická potřeba, příjem potravy, tekutin, únava a „přetažení“, přecitlivělost na různé podněty jako zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky, nepohodlí, změny aktuálního zdravotního stavu, či jiných faktorů, které ovlivňují jeho aktuální naladění):

2. Základní škola

Jiráskova 617, Hořovice

Minimální preventivní program

Doporučený postup prevence vzniku problémových situací (postup zpracován na základě osobnostní charakteristiky žáka viz „Popis obtíží žáka“ a dle doporučení školského poradenského zařízení, součástí plánu je „záznamový arch“ sloužící jako podklad pro vyhodnocování vhodně nastavených opatření pro prevenci vzniku nevhodného chování žáka, problémového chování či problémové situace):

Doporučený postup v případě, kdy problémová situace nastala (obsahuje popis konkrétních kroků při vzniku nevhodného chování, problémového chování či problémové situace, vymezení kompetencí a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, včetně přesného stanovení podmínek kdy a za jakých okolností škola žádá o pomoc jiné odborníky, např. linku 155):

Podpisy informovaných osob (všech, kteří jsou s žákem v interakci v době jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení):

Podpis žáka:

Podpis zákonného zástupce/kontaktní osoby v případě zletilého žáka:

Místo, datum:

Zpracoval/a:

Podpis ředitele školy:

Příloha č. 4

Vzdělávání pedagogů v oblasti primární protidrogové prevence v období 1999 – 2021

Učitelé 1. stupně, metodik prevence, speciální pedagog

Kočí z zahrada (2019/2020)

Jak na prevenci (2019/2020)

učitelé 1. a 2. stupně

Poruchy chování (srpen 2006)

Třída plná pohody (2010/2011)

Integrované dítě v hodinách Čj na 2. st.

Práce s kolektivem spolužáků žáků s PAS (2023)

všichni učitelé 1. a 2. stupně a vedení školy

Základní kurz zaměřený na primární protidrogovou prevenci (1999)

Problémové dítě ve škole (prosinec 2001)

Objevujeme způsob myšlení jednotlivých žáků (uč. matematiky duben 2002)

Rozvoj klíčových kompetencí (2008/2009)

Řešení konfliktů (2011)

RWCT (duben – květen 2016)

Inkluze v praxi, práce s dětmi s PAS (březen – duben 2017)

školní metodik prevence

Kurz projektu Sám sebou (2000)

Minimální preventivní program a zásady primární protidrogové prevence (leden 2001)

Pedagogové proti drogám (duben 2001)

Emoční inteligence (duben 2001)

Kurz týmové spolupráce (červen 2001)

Efektivní komunikace (listopad 2001)

Seminář Drogy – SPONTE (prosinec 2001)

Právo pro každý den (březen 2002)

Lektorské dovednosti pro vedení kurzů GO (duben 2002)

Obrázkový test profesní orientace (2008/2009)

Řešení konfliktů (2011)

RWCT (duben – květen 2016)

Inkluze v praxi, práce s dětmi s PAS (březen – duben 2017)

Základní kurz – řešení školní šikany a kyberšikany I., M. Kolář (září – říjen 2017)

Právní náležitosti v oblasti rizikového chování dětí a mládeže (listopad 2017)

Úloha školního metodika prevence ve školním poradenském pracovišti (listopad 2017)

Mentoring 80 h (září 2018 – červen 2019)

Řešení školní šikany a kyberšikany II., M. Kolář (podzim 2019)

Kočíčí zahrada (2019/2020)

Jak na prevenci (2019/2020)